

ГЕНЕАЛОГІЧНИЙ АРГУМЕНТ У ПРОБЛЕМІ ІСНУВАННЯ КВАЛІА

Кирилов С.К.,

*КПНЗ "Київська Мала академія наук учнівської молоді",
Національний авіаційний університет, ФЕБІТ, перший курс
e-mail: sema.kirilov.20@gmail.com*

На сьогоднішній день, відносно розповсюдженою у філософії свідомості є позиція елімінативного матеріалізму, яка ставить під сумнів доцільність взагалі існування такої сфери думки, оскільки заперечує основне поняття, яким та оперує – квалію, власне суб'єктивний особистісний досвід, доступний лише кожному окремому індивідууму. Необхідно тут зауважити, що ця позиція, в дійсності, розповсюджена у доволі вузьких колах мислителів і в академічному середовищі її, зазвичай, прийнято не любити. Однак, не дивлячись на загальну не любов, аргументація елімінативізму цілком легітимна і, більш того, доволі міцна і надійно тримає позиції у дискусіях на відповідну тему. Вона полягає, головним чином, у наполегливому звертанні уваги на той факт, що шляхом біологічної редукції жодної квалії, як такої, знайти не виходить, а від так, її існування є принципово не верифікуєми і будь-які твердження про неї є беззмістовними.

Противники елімінативізму, заперечуючи це твердження, зазвичай, апелюють до першоочевидності існування квалії. Впевненість в її очевидності базується, як правило, на апеляції до власного досвіду та екстраполяції його на інших індивідуумів, а поняття квалії взагалі пропонується розуміти виключно ідеалістично. Однак, така аргументація є доволі слабкою, оскільки не містить жодного твердження, яке мало б достатню підставу. На мою думку, якщо використовується аргумент від екстраполяції, його необхідно переформулювати таким чином, щоб він в більшій мірі відповідав вимогам біологічного редукціонізму. І це можна зробити таким чином:

-перша посилка залишається такою ж, моя власна свідомість беззаперечно існує

-якщо вона існує, то є фенотипічною ознакою

-відтак, вона генетично детермінована

-принципово нова фенотипічна ознака не могла з'явитися від рекомбінації генів одного покоління

-відтак, квалія має існувати і у батьків суб'єкта, який встановив істинність першої посилки.

Цю аргументативну лінію можна продовжувати далі, покриваючи, принаймні, значну частину генеалогічного дерева.

Необхідно звернуту увагу на очевидний недолік цього аргумента, а саме, що перша посилка залишається такою ж, і вона просто декларує існування квалії у певного суб'єкта. Таким чином, фундаментальна проблема квалії не вирішується. Однак, попри це, перша посилка в теорії виступає верифікуючою

для кожного окремого суб'єкта, а інша частина аргументації надає суттєві підстави для її екстраполяції.

Список використаних джерел:

1. Quine W. V. O. *On What There Is* / W. V. O. Quine // *The Review of Metaphysics*. – 1948. – Vol. 2, No. 5. – P. 21–38.
2. Chalmers D. *Facing up the Problem of Consciousness* / D. Chalmers // *Journal of Consciousness Studies*. – 1995. – Vol. 2, No. 3. – P. 200–219.